

**Česká školní inspekce
Královéhradecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIH-26/19-H

Název	Základní umělecká škola F. I. Tůmy, Kostelec nad Orlicí, Tyršova 17
Sídlo	Tyršova 17, 517 41 Kostelec nad Orlicí
E-mail	zus.kostelec@centrum.cz
IČ	71 230 432
Identifikátor	650 077 113
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jana Polnická
Zřizovatel	město Kostelec nad Orlicí
Místo inspekční činnosti	Tyršova 17, 517 41 Kostelec nad Orlicí
Termín inspekční činnosti	13. – 15. 2. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů dle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy dle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Základní umělecká škola F. I. Tůmy, Kostelec nad Orlicí, Tyršova 17 (dále škola nebo ZUŠ) poskytuje základní umělecké vzdělávání ve třech uměleckých oborech – v hudebním, výtvarném a tanečním přípravného studia a základního studia I. a II. stupně. Ke dni inspekce se ve škole vzdělávalo 452 žáků, z toho tři žáci cizinci, kteří nemají jazykovou bariéru. ZUŠ poskytuje umělecké vzdělávání na dalších dvou místech. V pobočce Častolovice se vyučuje hudební obor, ve Vamberku obor hudební a výtvarný. ZUŠ se zaměřuje na rozvoj talentu, schopností a dovedností žáků ve zvoleném uměleckém oboru, probouzení jejich zájmu o vlastní umělecký a emocionální rozvoj. Klade důraz na působení žáků v souborech, orchestrech, komorních uskupeních a pěveckých sborech a jejich častou prezentaci na veřejnosti. Informace o umělecké činnosti školy jsou zveřejňovány především prezentačními aktivitami a na webových stránkách www.zus-kostelec.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy je ve funkci od roku 2012. Činnost školy probíhá podle ročního plánu akcí, který vychází z důkladné analýzy vzdělávání v předchozím školním roce a navazuje na strategické záměry v reálné a jasně formulované dlouhodobé koncepci rozvoje školy. Oblasti koncepčního plánování prolínají do cílů vzdělávání stanovených ve školním vzdělávacím programu. Systém autoevaluace je promyšlený, procesy řízení i vyhodnocování účinných opatření přispívají k trvalému zlepšování uměleckého vzdělávání. V kvalitě řízení školy se pozitivně odráží erudovanost a aktivní přístup ředitelky školy k vlastnímu profesnímu rozvoji. V aktuálním školním roce ředitelka školy zahájila studium zaměřené na progresivní styl řízení školy. Pedagogická rada se schází pravidelně každý měsíc. Pedagogové mají přehled o činnosti školy a vzdělávacích výsledcích žáků. Hospitační činnost ředitelky školy je četná a plánovaná, vychází z kritérií hospitační činnosti. Další informace o kvalitě vzdělávání získává ředitelka školy z rozborů prací žáků, projektů nebo vystoupení, účastní se všech interních nebo veřejných akcí školy. Efektivní hodnocení výuky založené na sebehodnotících dotaznících a následném vzájemném dialogu ředitelky školy a učitelů vede k nastavení dalších cílů směřujících k vyšší kvalitě vzdělávání. Zároveň ředitelka školy pedagogy motivuje a poskytuje jim zpětnou vazbu k jejich práci. Klade důraz na vytváření příjemné pracovní atmosféry se zaměřením na trvalou podporu vzájemných vztahů, zkvalitňování vzdělávacích výsledků školy a pozitivní rozvoj osobnosti žáků. Nastavený kontrolní systém je účinný a pozitivně ovlivňuje kvalitu vzdělávání. Vnitřní informační systém školy je věcný a funkční. K efektivní komunikaci a sdílení informací slouží elektronický informační systém. Sdělení pro zákonné zástupce žáků jsou zapisována do elektronických žákovských knížek. Provázanost všech procesů řízení školy je systematické, tvoří ucelenou strukturu, která významně ovlivňuje kvalitu podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání žáků.

Zřizovatel podporuje činnost školy, která se svými uměleckými aktivitami významně podílí na kulturním životě ve městě a tradičně organizuje velké množství různorodých akcí pro veřejnost. Komunikace mezi školou a zákonnými zástupci žáků je otevřená, spolupráci se daří rozvíjet. Zákonní zástupci žáků projevují zájem o výsledky vzdělávání svých dětí, aktivně pracují v dobrovolném spolku podporujícím uměleckou činnost školy a vytvářejícím vzájemnou spolupráci mezi rodiči žáků a učiteli. ZUŠ připravuje kulturní vystoupení pro základní a mateřské školy v okolí. Velká část veřejných vystoupení se uskutečňuje i na obou dalších místech poskytovaného vzdělávání.

Vzdělávání je zajištěno stabilizovaným, odborně kvalifikovaným pedagogickým sborem. Přímá pedagogická činnost je učitelům stanovovaná s maximálním využitím jejich odborného zaměření. Ředitelka školy klade velký důraz na další vzdělávání pedagogických pracovníků, kteří získané poznatky uplatňují ve výuce. V současném školním roce se škola zapojila do projektu Šablony za účelem získání finančních prostředků z evropských fondů na další vzdělávání pedagogických pracovníků a pro personální zkvalitnění výuky.

Prostředí historické budovy školy je uzpůsobeno pro výuku všech tří uměleckých oborů vzdělávání. Hudební obor má k dispozici dostatek kvalitně vybavených učeben hudebními nástroji a notovým materiálem. Pro výuku hudební nauky je využíván koncertní sál. Taneční obor je vyučován v sále vybaveném zrcadly, baletními tyčemi a vhodnou podlahovou krytinou. Výtvarný obor má k dispozici pracovnu s dostatečným sortimentem výtvarného materiálu, grafický lis a pec na vypalování keramických výrobků. Pro výuku ve všech oborech slouží projekční technika, audiopřehrávače, aktuálně byl hudební obor vybaven notebookem pro efektivní výuku hudební nauky. V souvislosti s celkovou elektronizací školní matriky byli pedagogové vybaveni notebooky. Výuka na odloučených pracovištích probíhá v prostorách tamních základních škol. Vedení školy soustavně usiluje o zkvalitňování materiálních podmínek. Pro jejich doplňování a obnovování jsou využívány finanční prostředky získané z úplaty za vzdělávání, z vlastních fondů a z rozpočtu zřizovatele. Vzdělávací činnosti žáků významně podporuje svými věcnými dary a příspěvky Klub rodičů při ZUŠ.

Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků je náležitě vedena. Školní úrazovost je nízká, vzniklé úrazy jsou řádně evidovány.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve sledovaných hodinách všech oborů se odrážela vysoká profesní odbornost vyučujících, jejich zaujetí i metodicky promyšlená a systematická práce. Přirozená autorita pedagogů, vzájemný respekt, příjemné a tvůrčí prostředí vytvářely pozitivní pracovní atmosféru. Žáci byli v průběhu individuální, skupinové i kolektivní výuky aktivní a s učiteli spolupracovali. Dostávali dostatečný prostor pro kreativitu a samostatné kritické myšlení, ponechána jim byla přiměřená volnost k vlastnímu uměleckému vyjádření. Všichni žáci mají možnost bezplatného zapůjčení hudebních nástrojů.

Vzdělávání žáků tanečního oboru bylo ve dnech inspekční činnosti z důvodu nemoci učitelky zrušeno, ředitelka školy prokázala, že nebylo možné výuku zajistit jiným vyučujícím. Vzdělávání žáků tanečního oboru tedy nebylo z organizačních příčin hodnoceno.

Výuka v hudebním oboru probíhala dle platného školního vzdělávacího programu. Individuální učební plány odpovídaly výstupům uvedeným v jednotlivých ročnících, třídní knihy obsahovaly přehledné záznamy o průběhu vzdělávání a klasifikaci žáků. Nároky kladené na žáky respektovaly jejich individuální schopnosti. Užívané prostředky k naplnění stanoveného vzdělávacího cíle hodiny byly přiměřené k již získaným znalostem a dovednostem žáků. Učitelé vedli žáky metodicky správně, v hodinách byla příjemná pracovní atmosféra, která se promítala do dobrých vztahů mezi pedagogy a jejich žáky. Učitelé žáky pozitivně motivovali, vyžadovali o nich sebehodnocení, které následně korigovali.

Výuka hudební nauky probíhala v učebně, která je zároveň koncertním sálem školy. Je vybavena moderní technikou, kterou vyučující plně využila při výkladu látky. Výuka byla pestrá a zajímavá, žáci probírané učivo dobře ovládali. Vyučující střídala činnosti tak, aby

udržela pozornost všech žáků. V hodinách hry na smyčcové nástroje (housle, violoncello) učitelky dbaly na přesnou intonaci za pomoci klavíru, na držení nástroje a správný výraz studovaných skladeb. Vyučující hry na trubku, lesní roh a příčnou flétnu vhodně propojovali teoretické znalosti žáků s praktickými dovednostmi, dbali na dodržování metra a rytmu. Zvláště výuka hry na příčnou flétnu byla vedena odborně velice kvalitně s přihlédnutím k potřebám žákyně, která se připravuje na talentové zkoušky na konzervatoř. Výuka hry na klavír probíhala standardně, vyučující vysvětlovala probíranou látku srozumitelně, výuku doplňovala vlastní ukázkou správného provedení skladby a požadovala od žáka okamžitou zpětnou vazbu. Kytarový soubor byl veden ke vzájemnému naslouchání, pozitivně se projevila skutečnost, že soubor používá různé druhy kytar.

Na výuce devíti skupin výtvarného oboru se podílejí dva pedagogové. Vyučující s dlouholetou praxí vzdělává starší a pokročilejší žáky. Působí i na odloučeném pracovišti ve Vamberku, kde je přihlášena ke vzdělávání jedna skupina. Druhá vyučující se věnuje žákům mladším a méně pokročilým. Žáci přípravného studia se vzdělávají společně s ostatními, staršími a pokročilejšími. Výuka se uskutečňuje ve tříhodinové týdenní dotaci. Vzhledem k rozdílnému charakteru práce a věkovému rozdílu mezi jednotlivci je tato organizace výuky méně vhodná, neboť vyžaduje maximální promyšlenou diferenciaci v pracovních postupech, výtvarných technikách, volených tématech i respektování osobností žáků širokého věkového rozpětí. Ve sledované výuce pedagogové nejvíce zohledňovali rozdílnou výtvarnou vyspělost žáků pouze diferenciací hodnocení vzdělávacího pokroku.

Pedagogové žáky k výtvarné činnosti velmi přirozeně motivovali společným rozhovorem, opírali se o jejich zkušenosti a pozorování ztvárňované reality. U starších žáků byla do motivační fáze vhodně zařazena ukázka akční malby, a tím bylo naplněno téma učiva z oblasti výtvarné kultury. Při skupinové práci, která byla dobře zvolenou formou při výtvarné činnosti, byla podporována zodpovědnost žáků za společné dílo, vzájemné vztahy a komunikaci ve skupině. Žáci zvládli náročné konstrukční činnosti při práci s papírem, prokázali dobrý pozorovací talent, ovládali jemnou motoriku, při měření byli přesní a pečliví. Žáci kreslící tužkou podle předlohy pracovali s jistotou, cílevědomě a pečlivě. Ne všichni však byli úspěšní, neboť vyučující důsledně nevysvětlila zákonitosti proporcionality a stínování. Ve všech sledovaných hodinách byli žáci vedeni k závěrečnému sebehodnocení, vyjadřovali se k průběhu výtvarné činnosti, zvolené technice a k míře naplnění cíle výuky. Dle ročního plánu práce, výtvarných prací v žákovském portfoliu a výzdoby školy je zřejmé, že si žáci v průběhu školního roku osvojují různě náročné techniky, kterými vytvářejí plošné i prostorové práce inspirované okolním světem nebo fantazií. Tvoří i práce tematické, kterými reprezentují školu v soutěžích, nebo které jsou součástí společných mezioborových projektů. Žáci se každoročně mohou zúčastnit zájezdů do známých galerií a výstavních sál, případně na architektonicky významná místa. Získávají tak vědomosti z oblasti výtvarné kultury a nacházejí nová témata a inspiraci k vlastní výtvarné práci.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Zásady rovného přístupu ke vzdělávání jsou v ZUŠ naplňovány. Hlavním cílem školy je dostupnost uměleckého vzdělávání pro co nejširší okruh žáků. ZUŠ umožňuje získat umělecké vzdělání zájemcům ze všech sociálních vrstev i žákům se zdravotním znevýhodněním.

Pedagogové hodnotí žáky všech tří uměleckých oborů na základě společně stanovených pravidel zveřejněných ve školním vzdělávacím programu a konkretizovaných ve školním řádu. Ve sledované výuce byla uplatněna široká škála motivačního posouzení uměleckého výkonu žáků. Hodnocení bylo adekvátní k jejich věku a splnilo požadovaný efekt. Zejména

v závěru vyučovacích hodin individuální výuky zařazovali pedagogové sebehodnocení žáků, ve skupinové a kolektivní výuce i hodnocení vrstevnické. Při hodnocení známkami se pedagogové řídili stanovenými pravidly, známky odůvodňovali a pravidelně evidovali v elektronické klasifikaci, do které mají přístup zákonní zástupci žáků.

Ředitelka školy každoročně komplexně hodnotí práci ZUŠ, zejména sleduje naplňování vzdělávacího obsahu jednotlivých studijních zaměření a uměleckých předmětů formou hospitační činnosti a účasti na komisionálních zkouškách. Sleduje personální a materiální zabezpečení výuky, vede přehled o úspěšnosti žáků v soutěžích a o absolventech I. i II. stupně uměleckého vzdělávání. Prokazatelně se zabývá problematikou přijímání žáků. Pravidla pro přijímání žáků jsou konkrétně stanovena pro všechny umělecké obory, jsou transparentní a jsou součástí školního vzdělávacího programu. Škola umožňuje všem svým žákům veřejně vystupovat, účastnit se soutěží a školu úspěšně reprezentovat. Při aktivním zapojování do společných uměleckých aktivit si žáci uvědomují svoji odpovědnost za společné dílo a přirozeně tak získávají osobnostně sociální kompetence. Výsledky vzdělávání škola prezentuje nejen na svých webových stránkách, ale tvoří i součást výzdoby školy.

Závěry

Vývoj školy / školského zařízení

- Průběžné zlepšování materiálního vybavení školy je promyšlené a efektivní. V budově školy bylo instalováno zabezpečovací zařízení a bylo zavedeno pokrytí bezdrátovým internetovým signálem. Byly nakoupeny nové hudební nástroje, zejména tři nová koncertní křídla. Zlepšilo se vybavení digitální technikou nákupem dataprojektorů a notebooků. Došlo k zavedení elektronického evidenčního systému, který slouží i pro komunikaci se zákonnými zástupci žáků a rovněž mezi všemi pedagogy. V místě poskytovaného vzdělávání ve Vamberku byla vybudována nová učebna se samostatným zabezpečeným vchodem.
- Soustavně se upevňuje status školy jako důležité kulturně vzdělávací instituce ve městě.

Silné stránky

- Erudovanost ředitelky školy v řízení pedagogických procesů se pozitivně odráží v naplňování koncepčních záměrů a trvalém zvyšování kvality uměleckého vzdělávání.
- Přetrvává vysoká kvalita koncepčního řízení školy, daří se udržet vysokou odbornou i pedagogickou úroveň vyučujících a velmi dobrou úroveň uměleckého vzdělávání.
- Podnětné prostředí učeben a pravidelná obnova materiálního zázemí včetně nadstandardního vybavení koncertními nástroji pozitivně přispívá k naplňování stanovených cílů vzdělávání.
- Vedení školy společně se všemi zaměstnanci aktivně vytvářejí příjemné prostředí, které se projevuje v dobrých prosociálních vztazích mezi všemi aktéry vzdělávání, ředitelka školy systematicky usiluje o zpětnou vazbu od všech zúčastněných.
- Soustavná podpora profesního rozvoje pedagogických pracovníků se odráží v odborné kvalitě výuky a schopnosti žáky motivovat k dosahování dlouhodobě vynikajících vzdělávacích výsledků a úspěchů v soutěžích na republikové i mezinárodní úrovni.
- Zapojování žáků do kolektivních uměleckých aktivit v rámci mezioborové spolupráce posiluje pocit sounáležitosti se školou a spolužáky zejména při prezentaci školy na veřejnosti.

- Aktivní rozvoj spolupráce s partnery a zapojování školy do společenských činností města přispívá k rozvoji sociálních a občanských kompetencí žáků a jejich schopnosti sebe prezentace.
- Organizováním zájezdů do divadel, na výstavy a koncerty pedagogové u žáků podporují hlubší zájem o umění a utvářejí u žáků povědomí o českém i světovém kulturním dědictví.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Příležitostí ke zlepšení uměleckého vzdělávání je změnit organizaci vzdělávání žáků přípravného studia výtvarného oboru a vytvořit samostatné oddělení pro jejich činnost.

Příklady inspirativní praxe

- Manažerské schopnosti ředitelky školy, úspěšné úsilí o inovaci materiálních podmínek pro vzdělávání žáků, každoroční cílevědomé hodnocení školy, které ředitelka školy dále využívá při řízení školy.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Vzhledem na rozdílný vzdělávací obsah a věkové zvláštnosti žáků předškolního a mladšího školního věku realizovat přípravné studium výtvarného oboru odděleně od základního studia a snížit hodinovou dotaci ze tří na dvě hodiny týdně.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina vydaná městem Kostelec nad Orlicí s účinností od 20. 10. 2009 ze dne 19. 10. 2009
2. Rozhodnutí vydané MŠMT, čj. 5849/2006-21, ve věci zápisu změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení s účinností od 10. 3. 2006 ze dne 10. 3. 2006
3. Výpis správního řízení, čj. MSMT-25367/2012-25, o provedení změny v rejstříku škol a školských zařízení s platností od 1. 8. 2012 ze dne 15. 6. 2012
4. Jmenování ředitelky školy vydané městem Kostelec nad Orlicí s účinností od 1. 8. 2012 ze dne 11. 5. 2012
5. Potvrzení ve funkci ředitelky školy vydané městem Kostelec nad Orlicí ze dne 31. 7. 2018
6. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní rok 2018/2019
7. Doklady o dosaženém vzdělání, pracovní náplně pedagogických pracovníků a osvědčení o dalším vzdělávání ve školních letech 2017/2018 a 2018/2019
8. Dokumentace k hodnocení materiálních a finančních podmínek školy vedená ve školních letech 2017/2018 a 2018/2019
9. Dokumentace k zajištění bezpečnosti žáků (včetně knihy úrazů) vedená ve školních letech 2017/2018 a 2018/2019
10. Plán kontrolní činnosti ředitelky školy na školní rok 2018/2019
11. Plán akcí na školní rok 2018/2019
12. Hospitační protokoly vedené ve školním roce 2018/2019
13. Kritéria hospitační činnosti platná ve školním roce 2018/2019
14. Dlouhodobý plán školy ze dne 1. 9. 2012
15. Koncepce rozvoje školy ze dne 22. 3. 2012
16. Záписы z pedagogické rady vedené ve školním roce 2018/2019

17. Elektronický evidenční systém – matrika, klasifikace, elektronická žákovská knížka vedené ve školním roce 2018/2019
18. Školní vzdělávací program pro základní umělecké vzdělávání platný ve školním roce 2018/2019
19. Portfolia výtvarných prací žáků vedená ve školním roce 2018/2019
20. Dokumentace vedená k přijímání žáků ke vzdělávání pro školní rok 2018/2019
21. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2017/2018 ze dne 31. 8. 2018

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Královéhradecký inspektorát, Wonkova 1142, 500 02 Hradec Králové, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.h@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Martina Bělková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Renata Nehybová, školní inspektorka

Bc. Věra Petrášová, kontrolní pracovnice

MgA. Petr Fiala, odborník na hudební obor základního uměleckého vzdělávání

V Hradci Králové

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Jana Polnická, ředitelka školy

V Kostelci nad Orlicí